

FIȘĂ ANALITICĂ DE INVENTARIERE A MONUMENTELOR ȘI ANSAMBLURILOR ISTORICE

1. IDENTIFICARE

Capitol	Denumire capitol	Descriere
1.1	Cod LMI	TM-II-m-A-06203
1.2	Categorie	Monument
1.3	Denumire oficială	Biserica sârbească "Maica Domnului"

2. LOCALIZARE ADMINISTRATIVĂ

Capitol	Denumire capitol	Descriere
2.1	Stat	România
2.2	Județ	Timiș
2.3	Localitate	Ciacova
2.4	Cod poștal	307110
2.5	Stradă, număr actuale	Str. Bistriței 24
2.6	Localitate anterioară	Neidentificat de către elaboratorul fișei
2.7	Stradă, număr anterioare	Neidentificat de către elaboratorul fișei
2.8	Coordonate geografice	45.5142566, 21.1279805
2.8.1	Referințe geografice	Amplasată în centrul orașului Ciacova, pe Str. Bistriței nr. 24, într-un cadru urban de câmpie bănățeană, în vecinătatea altor construcții istorice.
2.8.2	Identificare cartografică	Plan cadastral; Ortofotoplan ANCPI; Imagini satelitare
2.8.3	Sistem cartografic utilizat	Stere070
2.8.4	Coordonate Y, X, Z	Y=453379.56, X=197699.22

3. TIP DE PROPRIETATE

Capitol	Denumire capitol	Descriere
3.1	Stat	

3.1.1	Proprietate publică a statului	Neidentificat de către elaboratorul fișei
3.1.2	Proprietate privată a statului	Neidentificat de către elaboratorul fișei
3.2	Mixt	Neidentificat de către elaboratorul fișei
3.3	Privat	Neidentificat de către elaboratorul fișei

4. DATARE

Capitol	Denumire capitol	Descriere
4.1	Epocă	Modernă
4.1.1	Datare început	1768
4.1.2	Datare sfârșit	1771
4.2	Datate prin perioade	Secolul al XVIII-lea. Construcția a fost începută în anul 1768 și sfințită în 1771, în prezența episcopului ortodox de Timișoara. Turla actuală a fost ridicată ulterior, în 1892. Pictura interioară a fost realizată în jurul anului 1900 de pictorul sârb Stevan Aleksic. Restaurarea exteriorului și acoperișului a avut loc în perioada 2008-2009.
4.3	Datate prin intervale de date	1768 - prezent
4.4	Datate precisă	1768

5. ISTORIC. PERSOANE ȘI EVENIMENTE ASOCIATE ISTORIEI MONUMENTULUI

Capitol	Denumire capitol	Descriere
5.1	Istoric	Biserica sârbească „Maica Domnului” din Ciacova, cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”, este un lăcaș de cult ortodox sârb ridicat în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, pe Str. Bistriței 24. Construcția actuală a fost începută în 1768 și sfințită în 1771, în prezența episcopului ortodox de Timișoara, pe locul sau în vecinătatea unui edificiu ortodox mai vechi, de dimensiuni mai modeste. Biserica a fost utilizată deopotrivă de sârbi și de români până în 1897, reflectând un rol religios și comunitar larg în istoria localității. În anul 1892, turla a fost înălțată în forma actuală, conferind monumentului silueta sa distinctivă. În jurul anului 1900, pictorul sârb Stevan Aleksic a realizat pictura interioară,

		consolidând valoarea artistică a edificiului. În curtea bisericii se păstrează monumente funerare cu inscripții în slavonă, datate 1811 și 1829, precum și o cruce mare de marmură din secolul al XVIII-lea. Exteriorul și acoperișul au fost restaurate în perioada 2008-2009. Monumentul este înscris în Lista Monumentelor Istorice la categoria A, de interes național.
5.2	Autor	Neidentificat de către elaboratorul fișei
5.3	Comanditar	Neidentificat de către elaboratorul fișei
5.4	Ctitor	Neidentificat de către elaboratorul fișei
5.5	Meșter	Neidentificat de către elaboratorul fișei
5.6	Pictor	Stevan Aleksić (pictura interioară, cca. 1900)

6. DESCRIERE

Capitol	Denumire capitol	Descriere
6.1	Zona	Urbană, amplasată în centrul orașului Ciacova, pe Str. Bistriței, într-un cadru construit cu acces direct din stradă, incintă împrejmuțată cu zid de incintă.
6.2	Elemente de peisaj cultural și natural	Incintă cu zid perimetral, vegetație arboricolă matură (arbori foioși), monumente funerare istorice în curte, peisaj urban de câmpie bănățeană.
6.2.1	Peisaj cultural	Ansamblu eclezial cu incintă, cu monumente funerare cu inscripții în slavonă și cruce de marmură din secolul al XVIII-lea, în cadrul urban al orașului Ciacova.
6.2.2	Peisaj natural	Teren plan, zona de câmpie a Banatului, cu arbori foioși maturi în incinta bisericii.
6.3	Categoria de arhitectură	Arhitectură religioasă
6.3.1	Funcțiunea actuală	Biserică ortodoxă sârbă, monument istoric
6.3.2	Funcțiunea anterioară	Biserică ortodoxă parohială sârbă și românească
6.4	Descriere obiectiv individual	Edificiu religios de dimensiuni considerabile, cu volumetrie monumentală, caracterizat prin fațade neoclasiche tencuite și spoite în alb-gălbui, cu ancadramente profilate la ferestre și cornișe orizontale. La vest se ridică un turn-clopotniță masiv, cu

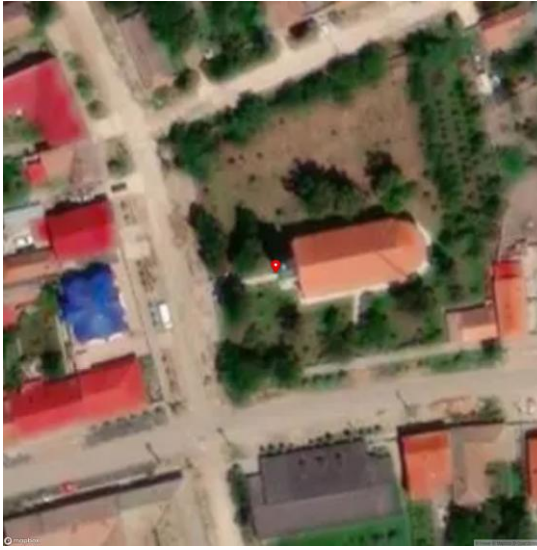

		secțiune pătrată, prevăzut cu ceasuri pe mai multe fețe și încununat de o turlă barocă din tablă cu formă bulboasă (tip „ceapă”), ornamentată cu elemente decorative metalice și surmontată de o cruce aurie pe glob. Turla actuală datează din 1892. Corpul navei prezintă ferestre dreptunghiulare înalte, cu ancadrame simple, iar acoperișul este în două ape cu învelitoare din țiglă roșie. Interiorul este pavat cu cărămidă arsă și decorat cu pictura murală a lui Stevan Aleksić.
6.4.1	Plan	Plan dreptunghiular longitudinal, cu navă, pronaos și altar.
6.4.2	Fațade	Fațade tencuite și spoite în nuanță alb-gălbuie, cu ancadrame profilate la ferestre, cornișe orizontale și elemente de limbaj neoclasic. Turnul vestic prezintă ceasuri pe fețele laterale și decorații în relief la nivelul cornișei.
6.4.3	Formă acoperiș	Acoperiș în două ape cu învelitoare din țiglă roșie, cu turlă barocă bulboasă din tablă metalică pe turnul vestic.
6.4.4	Extinderi	Turla actuală a fost ridicată în anul 1892.
6.4.5	Anexe	Neidentificat de către elaboratorul fișei
6.5	Structură	Zidărie portantă de cărămidă, cu șarpantă din lemn.
6.6	Materiale de construcție	Cărămidă (zidărie portantă, pardoseală), tencuială și var (finisaj exterior), marmură (cruce și monumente funerare din curte), tablă metalică (turla).
6.6.1	Materiale de construcție acoperiș	Țiglă roșie pe șarpantă din lemn; turlă din tablă metalică.
6.7	Tehnici de construcție	Zidărie de cărămidă cu mortar, tencuire și spoire cu var, acoperire cu țiglă, prelucrare a tablei metalice pentru turlă.
6.8	Încadrare stilistică	Neoclasic, cu elemente baroce la nivelul turlei.
6.9	Inscripții	Monumente funerare cu inscripții în slavonă, datate 1811 și 1829, în curtea bisericii. Cruce mare de marmură din secolul al XVIII-lea.

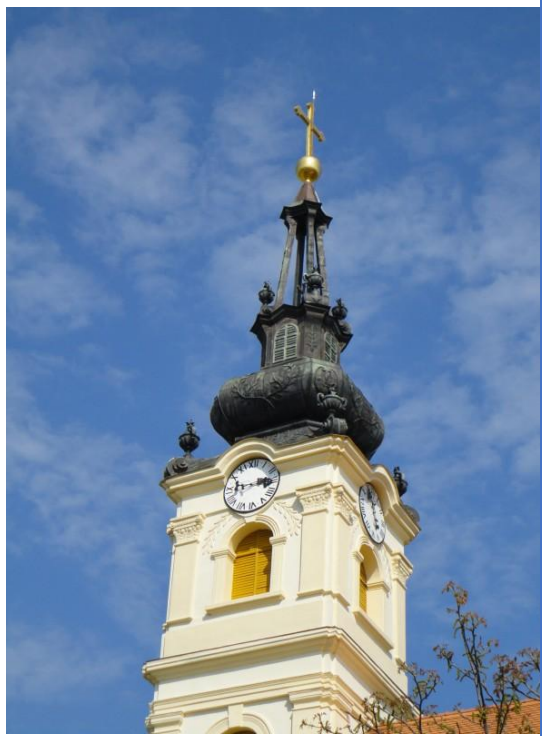
7. CONSERVARE, RESTAURARE, AMENINȚĂRI

Capitol	Denumire capitol	Descriere
7.1	Starea generală de conservare	Bună. Exteriorul și acoperișul au fost restaurate în perioada 2008-2009. Monumentul este conservat și utilizat, dar dependent de intervenții periodice de întreținere și restaurare.
7.2	Lucrări anterioare de restaurare	1892 — ridicarea turlei actuale; cca. 1900 — realizarea picturii interioare de Stevan Aleksić; 2008-2009 — restaurarea exteriorului și acoperișului.
7.3	Riscuri / amenințări	Degradarea treptată a finisajelor exterioare sub acțiunea intemperiilor; necesitatea întreținerii periodice a învelitorii și a turlei metalice; riscul de degradare a picturii interioare în absența unui regim controlat de microclimat.
7.3.1	Eroziune	NU
7.3.2	Inundații	NU
7.3.3	Alunecări de teren	NU
7.3.4	Agricultură	NU

8. DOCUMENTARE

Capitol	Denumire capitol	Descriere
8.1	Bibliografie	Ministerul Culturii, Lista Monumentelor Istorice — județul Timiș, Monitorul Oficial, 2015; Institutul Național al Monumentelor Istorice, Lista Monumentelor Istorice — județul Timiș, Monitorul Oficial, 2004; Primăria Orașului Ciacova, Biserica Ortodoxă sârbă Ciacova, Primăria Ciacova; Primăria Orașului Ciacova, Strategia de dezvoltare economico-socială a orașului Ciacova 2021-2027, Primăria Ciacova, 2021.
8.2	Dosare și rapoarte, în arhive	Neidentificat de către elaboratorul fișei
8.3	Hărți, planuri, desene	Neidentificat de către elaboratorul fișei
8.4	Fotografii	

<p>8.4.1</p>	<p>Fotografii satelitare</p>	
<p>8.4.2</p>	<p>Fotografii aeriene</p>	<p>Neidentificat de către elaboratorul fișei</p>
<p>8.4.3</p>	<p>Fotografii alb-negru</p>	<p>Neidentificat de către elaboratorul fișei</p>
<p>8.4.4</p>	<p>Fotografii color</p>	

		
8.5	Atestare documentară	1768, conform Listei Monumentelor Istorice; sfințirea edificiului în 1771

9. NIVEL CLASARE

Capitol	Denumire capitol	Descriere
9.1	Grupa valorică	A
9.2	Categoria după natura obiectivului	II (Arhitectură)
9.3	Criterii de evaluare globală	Valoare arhitecturală reprezentativă prin compoziția neoclasică a fațadelor și turla barocă bulboasă, specifică bisericilor ortodoxe sârbești din Banatul habsburgic. Valoare istorică majoră, fiind probabil cea mai veche biserică păstrată în picioare din orașul Ciacova, datată la 1768 și sfințită în 1771. Valoare artistică prin pictura interioară realizată de Stevan Aleksić (cca. 1900). Valoare memorială prin monumentele funerare cu inscripții în slavonă și crucea de marmură din secolul al XVIII-lea din curtea bisericii, mărturii ale prezenței comunității sârbe din Banat.
9.4	Data și documentul protecției	Lista Monumentelor Istorice, MO nr. 646 bis/16/07/2004, Ordinul nr. 2.314/2004
9.5	Reglementări urbanistice	Zonă de protecție a monumentului istoric, 100m conform Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice (republicată)

10. INVENTARIERE

Capitol	Denumire capitol	Descriere
10.1	Instituția în cadrul căreia s-a redactat fișa	VEGO CONCEPT ENGINEERING S.R.L.
10.2	Autorul fișei și calitatea acestuia	
10.2.1	Nume	Irodiu
10.2.2	Prenume	Raluca
10.2.3	Calitatea acestuia	Operator de date
10.2.4	Semnătura autografă a specialistului care a întocmit fișa	
10.3	Numărul procesului-verbal de validare în comisia regională a monumentelor istorice	
10.3.1	Numărul documentului de clasare	
10.3.2	Data ordinului de clasare	
10.4	Data redactării fișei	2026-04-08

Semnătura și ștampila conducătorului instituției:

Profeanu Virgil – Manager de proiect

Coordonator studiu istoric:

Arh. Iulian Cămui

